

Vlaams
Parlement

vergadering **C45**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 28 november 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de verschillende soorten laadpalen en de ijking ervan – 225 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over kleine biogasinstallaties – 278 (2018-2019)	5
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de hervorming van de energiehuisen – 203 (2018-2019)	9
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbouw van gas uit Groningen – 309 (2018-2019)	13
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het beheer van de gegevens in verband met het Burgemeestersconvenant – 310 (2018-2019)	17
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de warmtekaart – 311 (2018-2019)	21
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de monitoring van de gegevens over de windmolens in Vlaanderen – 312 (2018-2019)	22
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het bereiken van de 'slapende' energieverbruikers – 313 (2018-2019)	24

**VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de verschillende soorten laadpalen en de ijking ervan
– 225 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, we ontmoeten elkaar regelmatig in verband met de elektrificatie van onze mobiliteit, met name over het omkaderend beleid dat daarvoor nodig is zoals het voorzien in laadpalen. We hebben de ambitie om die laadpaleninfrastructuur zoveel mogelijk uit te bouwen in Vlaanderen. Laadpalen kunnen immers niet worden losgekoppeld van het promoten van elektrische voertuigen. Er is maar een deel dat onder de verantwoordelijkheid van de overheid valt, en dat is het bouwen van die laadpalen. Het eigenlijk promoten van de elektrische mobiliteit hangt van heel wat meer zaken af dan die waar de overheid rechtstreeks invloed op heeft.

Er zijn diverse initiatieven om de laadpaleninfrastructuur in Vlaanderen uit te breiden. We hebben de ambitie om tegen 2020 het aantal laadpunten in Vlaanderen te verdubbelen tot 5000. België telt op dit moment 1765 publieke laadpalen. In heel het noordwesten van de Europese Unie heeft alleen het Groot-hertogdom Luxemburg er minder. Tussen januari 2010 en juni 2018 is het aantal openbare en private laadpalen in Nederland gegroeid van 400 naar 122.036. Dat hoge cijfer klopt niet omdat het gaat over de totaliteit van de laadinfrastructuur en het cijfer dus ook de particuliere laadinfrastructuur omvat. Er waren in juni 2018 17.681 reguliere publieke laadpalen in Nederland, wat natuurlijk gigantisch is. De vergelijking met koploper Nederland toont misschien een te schrijnend beeld, maar Vlaanderen en België blijven toch achter bij inwonersaantal vergelijkbare landen zoals Zweden met een kleine 5000, Oostenrijk met 3706 of het vergelijkbare Denemarken met 2582.

Enkele weken geleden kwam het bericht dat federaal minister van Consumenten-zaken Peeters in de zomer een studie liet opstarten naar de noodzaak van een wetgevend kader rond laadpalen. Het gaat voornamelijk over de ijking en manier van opladen via laadpalen. Er bestaan momenteel verschillende systemen met elk een eigen manier van factureren zoals een abonnement per kilowattuur, per minuut of een combinatie. Ik moet bekennen dat ik redelijk geschrokken was van dat bericht. Ik herinner me dat we in het Vlaams Parlement al verschillende discussies hebben gehad, onder meer met de vorige minister van Innovatie, mevrouw Lieten, over de standaardisatie van de systemen binnen Europa. Europa heeft er regels voor opgelegd, maar de precieze manier van betaling voor de elektriciteit zou nog worden onderzocht. Ik was dus geschrokken dat er blijkbaar toch nog een studie voor nodig is. Potentieel kan het wel degelijk een domper zetten op het verder uitrollen van de infrastructuur.

De administratie moet in de studie onder meer nagaan welke systemen er op de markt zijn, de meetmethode en de prijsbepaling. De studie dient ook na te gaan hoe de goedkeuring van de laadpalen en de omkadering in de buurlanden gebeurt, hoe de interactie met de Europese richtlijn voor meetinstrumenten is en of aan consumenten voldoende garanties geboden worden voor een correcte prijs. Deze studie kan echter leiden tot nieuwe eisen voor laadpalen. Dit creëert dan weer onzekerheid in de sector en kan de verdere uitrol van laadpalen in gevaar brengen.

Minister, wordt uw expertise en die van uw diensten in deze studie betrokken? Zo ja, welke input levert Vlaanderen? Zo niet, is betere afstemming noodzakelijk?

Hoe staat u tegenover bijkomende regulering rond laadpalen? Schiet de huidige Europese regelgeving te kort? Wat leert de studie ons over praktijken in andere Europese landen?

Wat als de 5000 laadpalen die Vlaanderen nu uitrolt niet voldoen aan de nieuwe federale eisen, gaan deze dan aangepast en/of vervangen moeten worden? Hoe kunt u garanderen dat we geen bijkomende lasten creëren voor de plaatsers van laadpalen en dat de bestaande laadpalen niet afgebroken en vervangen moeten worden door nieuw geijkte exemplaren, wat de uitrol zou vertragen en wat uzelf ook niet zou toejuichen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, mijn diensten hebben enkel onrechtstreeks vernomen dat de federale diensten met deze studie gestart zijn. Daarop werd in september een informatieve vraag gesteld door mijn diensten op het energieoverleg transport (ENOVER). Het antwoord was dat de studie nog in een exploratiefase was en dat er nog geen concreet voornemen was om de gewesten te betrekken. Verder stelde de federale ambtenaar dat 'indien gesprekspartners van het Vlaamse Gewest dat willen, ze contact kunnen nemen voor een onderhoud.'

Er is nog geen vraag aan de Vlaamse overheid gesteld en bijgevolg ook nog geen insteek gegeven. Gelet op de initiatieven die Vlaanderen op dit vlak heeft genomen, is afstemming inderdaad essentieel. Mijn diensten zullen dit punt dan ook opnieuw agenderen op het ENOVER-Transport met de federale overheid en de andere gewesten.

In de lopende uitrol van de basisinfrastructuur zijn er vooralsnog geen juridische hinderpalen. De standaardisatie van stekkers is Europees geregeld. Er blijft natuurlijk de kwestie van interoperabiliteit en prijsaanduidingen, maar daarvoor worden binnenkort Europese projecten opgestart om dit gezamenlijk te regelen. We hebben momenteel geen inzage in de resultaten van de studie, als die er al zouden zijn.

Veel zal afhangen van wat er uiteindelijk uit de studie komt. We hebben alvast gevraagd – in antwoord op de suggestie om met de federale overheid in contact te komen – om snel Allego, dat de uitrol verzorgt van de drie eerste loten voor de basisinfrastructuur in Vlaanderen, te betrekken bij de werkzaamheden. We veronderstellen dat ook de netbeheerders, die de Vlaamse uitrol coördineren, betrokken zullen worden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw kort maar duidelijk antwoord. Ik leid er vooral uit af dat de mededeling over de studie, die zelfs nog niet was doorgepraat met u of uw diensten, voornamelijk aankondigingspolitiek is geweest.

We kunnen het alleen maar betreuren dat men daarvoor zelfs niet rechtstreeks contact opneemt, vooral omdat dit, afhankelijk van de uitkomst en de conclusies van die studies, wel degelijk behoorlijk zware gevolgen kan hebben voor onze doelstellingen. Het is dan wel jammer dat, wanneer wij die doelstellingen ernstig nemen en proberen daar naartoe te werken, dat op die manier, zonder enige vorm van overleg, wordt doorkruist. Ik betreur dat.

Verder is er nog de vraag of er effectief veel nood is aan die studie. Aankondigen dat je consumenten zult beschermen, is leuk. Maar als je met die studie enkel het tegenovergestelde bereikt en de uitrol van die laadpalen nog vertraagt, is dat te betreuren.

Ik hoor vooral dat er geen juridische problemen zijn. Met betrekking tot de prijs heeft de consument nog altijd de vrijheid om zelf te kiezen welk systeem hij gebruikt. Ik heb op het terrein nog nooit gehoord van enig probleem daaromtrent. Daarom is het een verrassing dat er een studie zou zijn die heel de boel kan verlammen. We kunnen dat alleen maar betreuren.

Maar goed, minister, uw antwoord was in elk geval duidelijk.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Diependaele, ik dank u voor uw vraag. Het is belangrijk om over de uitrol van de laadpalen de vinger aan de pols te houden. Ik denk dat de minister er alles aan heeft gedaan om zoveel als mogelijk de toename van het aantal laadpalen te stimuleren. Maar hij kan ze natuurlijk niet zelf gaan plaatsen.

We mogen niet vergeten dat de steden en gemeenten hierin een belangrijk aandeel hebben. Het antwoord op de vraag is in die zin ook heel duidelijk. Als de lokale overheid niet meewil, als de distributienetbeheerders niet meewillen, tja.... Het is evident dat je verwacht dat de netbeheerders erop toezien dat dit soort ijking correct verloopt. Wanneer lokale overheden aanbestedingen doen om laadpalen te plaatsen en dat niet via de netbeheerders doen, zullen zij daar ook op moeten toezien.

Maar ik moet u er wel attent op maken, mijnheer Diependaele, dat er niet in alle steden en gemeenten een even groot enthousiasme is om laadpalen te laten plaatsen op het publieke domein. Indien uw vraag dus uitzwermt naar 'we moeten meer laadpalen hebben', dan hoop ik ook dat de N-VA-burgemeesters en -schepenen overal te velde hun verantwoordelijkheid zullen opnemen en daar in voldoende laadpalen zullen voorzien.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik hoop, samen met collega Schiltz, dat de burgemeesters en schepenen dat voorzien in hun bestuursakkoord voor de volgende jaren. Oostende zal het voorbeeld geven, mijnheer Schiltz.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Schiltz, ik denk dat u de inslag van de vraag niet helemaal begrepen hebt. Het ging namelijk niet bepaald over het feit dat we inderdaad een probleem hebben met de uitrol van die laadinfrastructuur. Want we zitten wel degelijk achter op schema en zullen het moeilijk halen.

Maar dat was natuurlijk niet de invalshoek. De invalshoek was voornamelijk of dat die ijkingsprocedures en die studie nodig waren en of die studie de uitrol niet zou vertragen en daardoor de doelstelling van uw eigen minister meer onderuit zou halen.

Ik denk dat u er beter aan doet om te luisteren wanneer de vraag wordt gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over kleine biogasinstallaties – 278 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijn vraag om uitleg gaat over kleinschalige biogasinstallatie, beter bekend als de pocketvergisters. We hebben het hier vaak over zonne- en windenergie, maar ook biogas is een niet onbelangrijke bron van groene stroom en groene warmte in Vlaanderen. Er zijn een aantal vrij grootschalige installaties, maar er zijn op dit moment ook nog altijd 75 kleinere biogasinstallaties in Vlaanderen ingeplant bij landbouwbedrijven die gericht zijn op enerzijds mestverwerking en anderzijds de productie van hernieuwbare energie, groene warmte en groene stroom. Er zijn er nog 75. Er waren er 80, maar er zijn er al 5 afgemeld. Dat is meteen ook een mooi symptoom van het probleem waarmee deze nichesector wordt geconfronteerd.

Die pocketvergisters zijn een nicheverhaal, maar niet onbelangrijk, in die zin dat het Vlaams Parlement in de klimaatresolutie de regering ertoe heeft opgeroepen om in te zetten op deze technologie en om die pocketvergisters te stimuleren bij onze land- en tuinbouw.

Van de bestaande 75 installaties liggen er een heel aantal stil. Volgens het antwoord dat u zelf gaf op een schriftelijke vraag, waren dat er 16. Ik begrijp vanuit de sector dat het er ondertussen meer zijn die stilliggen of niet of nauwelijks energie produceren. Dat resulteert dus uiteraard ook in een daling van de elektriciteits- en warmteproductie. In 2016 ging het nog over 2183 megawattuur elektriciteit en 6740 megawattuur warmte. In 2017 was dat gezakt naar 1942 megawattuur elektriciteit en 6740 megawattuur groene warmte.

Er is dus een dalende energieproductie. En toch zijn er vorig jaar nog vijf pocketvergisters bij gekomen. Een groot aantal installaties draait niet of nauwelijks. De sector ziet daarvoor verschillende redenen: bedrijven die administratief niet in orde zijn of geraken, technische problemen bij installaties of landbouwers die hun installaties slecht opvolgen en misschien te weinig opleiding hebben genoten.

De technische problemen zouden vooral te wijten zijn aan de tekortkomingen veroorzaakt door één gebrekkige installateur. Maar er is duidelijk ook nood aan meer begeleiding en ondersteuning bij de uitbating van zulke kleine biogasinstallaties. Daartoe werd alvast een lerend netwerk opgezet met experts en uitbaters. Dat is uiteraard positief. Maar allicht is er meer nodig.

Eén zo'n pocketvergister kost al snel 150.000 euro. Dat is een fikse investering. Daartoe werden installaties van vóór 1 januari 2018 ondersteund met groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, gemiddeld voor zo'n 5800 euro per jaar. Dat zorgt voor de rendabiliteit van de installatie. Sinds dit jaar is er in investeringssteun voorzien voor de nieuwe installaties. Allicht is het nuttig om, gezien de maatschappelijke investeringen die er in die installaties zijn gebeurd en de nood om die draaiende te houden, na te gaan of we met een eenmalige investeringssteun die stilgevallen pockets opnieuw in dienst kunnen krijgen.

Hoe beoordeelt u de evolutie in de sector van de pocketvergisters?

Wat zijn de resultaten van het opgezette lerend netwerk, de operationele groep Pocketboer? Hoeveel bedrijven worden op die manier bereikt?

Wat kunt en zult u doen om de stilgelegde installaties opnieuw te laten draaien? En dat zijn er meer dan de zestien waarvan u sprak in het antwoord op mijn schriftelijke vraag.

Voorziet u daartoe in bijkomende steun? Welk budget zal dat inhouden en onder welke voorwaarden kan men dat aanvragen?

Hoe beoordeelt u het systeem met de investeringssteun dat sinds dit jaar wordt gehanteerd?

Hoeveel aanvragen zijn er tot op heden gebeurd? Voor welk bedrag? Hoeveel aanvragen zijn er goedgekeurd? Plant u nog nieuwe initiatieven om deze technologie te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het ziet ernaar uit dat het lerend netwerk Pocketboer voor een aanzienlijk deel van de projecten een oplossing kan vinden. Dit project loopt nog tot midden 2019 maar uit voorlopige resultaten blijkt dat met behulp van het netwerk 5 dossiers administratief in orde zijn gebracht. Voor 9 dossiers werd de economische rendabiliteit in kaart gebracht en aan 59 installaties werden technische adviezen gegeven om het vergistingsproces te verbeteren of om de installatie om te bouwen. Daarnaast is de aangeboden service van de constructeurs intussen verbeterd en is er een platform opgericht waarbij de pocketboeren op een eenvoudige manier tips en tricks kunnen uitwisselen met elkaar.

Ik denk dat deze acties al een stap in de goede richting zijn om de stilgelegde installaties weer te doen draaien. U geeft zelf aan dat de oorzaken vaak bij de technische opvolging liggen, bij onvoldoende begeleiding en bij administratieve problemen. Een bijkomende financiële steun zou hier dus geen oplossing voor bieden.

Wat de technische mankementen betreft, heeft de investeerder natuurlijk ook een verantwoordelijkheid om voldoende garanties te eisen van de installateur, en vice versa draagt de installateur de verantwoordelijkheid om een voldoende kwalitatieve installatie te plaatsen of om herstellingen uit te voeren.

Het klopt dat sinds dit jaar een nieuw systeem van investeringssteun werd ingevoerd voor kleine wkk- en biogasinstallaties tot 10 kilowatt. Er zijn momenteel al 32 aanvragen ingediend: 14 projecten zijn goedgekeurd, de overige aanvragen zijn nog in behandeling. Het gaat voor het grootste deel echter om wkk op basis van brandstofcellen, dus geen pocketvergisters.

De aanvragen voor pocketvergisters lopen dus wat achterop. Ik wil dit niet meteen wijten aan het nieuwe ondersteuningssysteem, we zien dat het voor andere installaties in dezelfde categorie beneden 10 kilowatt wel een boost betekent. Daarnaast liep het aantal aanvragen voor pocketvergisters de afgelopen jaren al sterk terug van twaalf in 2016 naar vijf in 2017, en naar één in 2018 onder het oude systeem. Daarbij komen dan de technische en administratieve lasten die een uitbating niet altijd evident maken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik weet dat u samen met de sector inderdaad zo'n lerend netwerk hebt opgezet. Dat veel landbouwbedrijven daarin participeren, is een goede zaak. Dat een aantal adviezen worden uitgewisseld is ook positief maar toch liggen nog altijd heel wat installaties stil. Ze blijven stilliggen ondanks de adviezen die zijn uitgebracht. Er zijn wel degelijk technische problemen op het terrein en er zijn ook heel veel administratieve discussies. Ik weet niet of u daarvan op de hoogte bent.

Installaties uit 2015, 2016 en 2017 hebben door administratieve discussies met het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de netbeheerder nog geen groenestroomcertificaten gekregen. Dat is een probleem voor uw administratie, minister. Vraag is dan ook of u op de hoogte bent van het probleem en of u er iets aan kunt doen, want die installaties zijn wel degelijk gebouwd en draaien en hebben dus recht op certificatenondersteuning.

Het nieuwe systeem van de investeringssteun bereikt geen landbouwbedrijven om te investeren in pocketvergisters, wel andere installaties wat op zich positief

is, maar dit parlement had ook uitdrukkelijk gevraagd ondersteuning te bieden bij de uitrol van kleinschalige vergistingsinstallaties van die pocketvergisters. We moeten dus nagaan wat er fout is met ons investeringssteunsysteem want we bereiken ons doel momenteel niet. Een van de redenen kan zijn dat er in dat systeem van investeringssteun voorlopig maar één leverancier erkend is door uw administratie waardoor het aantal mogelijke installaties beperkt is. Dat is een aandachtspunt dat moet worden bekeken met het VEA zodat ook andere installateurs erkend geraken en naar de markt kunnen gaan met het systeem van investeringssteun dat u hebt uitgerold.

Er zijn effectief technische problemen die niet opgelost geraken. Er zouden een aantal weliswaar kleine investeringen moeten gebeuren om die installaties opnieuw rendabel te maken. Ik wil u vragen om te onderzoeken in welke mate en op welke manier we daar ondersteuning kunnen bieden zodat de maatschappelijke investeringen die zijn gebeurd in die installaties in de toekomst kunnen renderen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, ik denk dat die hervorming goed is geweest. Het feit dat die installaties – en het gaat vooral over oudere installaties – stilliggen, heeft ook te maken met de performantie van die installaties zelf. Ik heb van de sector begrepen dat de nieuwere installaties veel minder onderhoud vragen en voor minder problemen zorgen omdat ze duurzamer gebouwd zijn enzovoort.

Maar wanneer er administratieve of andere obstakels zijn, moeten we voorzichtig zijn met onmiddellijk het hele systeem aan te passen met een extra premie. Het zou veel interessanter zijn om in die pocketgroep ook de producenten/leveranciers van de installaties en eventueel het VEA op te nemen. Wanneer er een kleine administratieve kink in de kabel is, is het nuttig dat het VEA dat rechtstreeks kan vernemen, op zoek kan gaan naar een oplossing, en u kunt adviseren op welke manier de procedure desgevallend kan worden bijgesteld. Is dat een piste die u overweegt?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De opmerkingen van de heer Bothuyne zijn terecht. Ik ben persoonlijk wel geen voorstander van het opnieuw toekennen van eenmalige steun om de pocketvergisters opnieuw in orde te krijgen. Dat was ook te lezen in de pers en op de website van het Vlaamse Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Wat is uw mening daarover?

Daar werd duidelijk gesteld, mijnheer Bothuyne, dat het nuttig kan zijn om de technische mankementen bij stilgevallen pocketvergisters te herstellen. Daar is overigens eenmalige steun voor voorzien. Als zij er om de een of andere reden niet in geslaagd zijn om de pocketvergisters te exploiteren, dan vind ik persoonlijk dat je niet nog eens ondersteuning kan geven, ten opzichte van hen die er wel in geslaagd zijn en die ondersteuning niet krijgen. Dat vind ik eigenlijk een zeer slechte boodschap, maar ik zou daaromtrent graag de mening van de minister kennen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voor alle duidelijkheid, wij ondernemen wel degelijk actie, samen met het VEA. Ze zitten geregeld samen voor overleg en gaan na waar de problemen zich situeren.

Ik blijf er echter bij en ik herhaal dat ik niet geloof dat extra financiële steun en extra eenmalige investeringssteun de administratieve en kleine technische

problemen – zoals u ze noemt – kunnen oplossen. Ik heb in andere sectoren al vaak gehoord: 'geef ons een grote zak geld en we lossen de problemen op'. Dikwijls heeft het niets te maken met geld, maar met administratie en techniciteit en dat los je met geld niet op. Ook onder het oude systeem komen er geen nieuwe aanvragen meer, wat niet betekent dat het probleem daar lag.

U krijgt van mij de garantie dat wij er samen met het VEA alles aan zullen doen om de administratieve en technische problemen te detecteren en ze te proberen oplossen. We gaan daar echt aandacht aan besteden, maar ik ben er geen voorstander van om daar nu nog extra investeringssteun voor uit te trekken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, we zijn nu aan het focussen op dat ene voorstel om na te gaan op welke manier we ondersteuning kunnen bieden voor die technische onvolkomenheden van installaties. Die technische onvolkomenheden zijn er gekomen op vraag van de Vlaamse overheid. Het is de Vlaamse overheid die een aantal criteria heeft vastgelegd waaraan een pocketvergister moet voldoen en die criteria blijken nu in de weg te staan van een goede bedrijfsvoering op vele landbouwbedrijven. Vandaar is het niet onbelangrijk om de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid daarin te gaan onderkennen. Het is misschien goed dat uw administratie dat mee onderzoekt, mocht u zich daar bereid toe tonen.

Daarnaast zijn er die administratieve problemen bij de toekenning van steuncertificaten. Er zijn installaties die al drie of vier jaar klaarstaan, maar nog altijd geen certificaten gekregen hebben.

Ten slotte ondersteunt collega Schiltz in zijn tussenkomst net zoals wij het systeem van investeringssteun. Dat is op zich een goede keuze voor nieuwe installaties, maar als er geen enkele dergelijke installatie wordt aangemeld of aangevraagd, dan is het toch wel de moeite om na te gaan of ons nieuwe systeem van investeringssteun wel kan werken voor deze groep. Ik laat me vertellen dat het VEA op dit moment slechts één leverancier erkent. Er zijn er anderen die mogelijk ook een rol zouden kunnen spelen, dus ik zou willen vragen dat uw administratie daar een tandje bijsteekt, om ervoor te zorgen dat uw systeem van investeringssteun ook voor deze groep effectief kan werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de hervorming van de energiehuizen – 203 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Rationeel omgaan met energie en het snoeien in verbruik blijven de meest efficiënte, groene en goedkoopste oplossing. Vandaar moeten we gezinnen aanzetten om hun woning goed te isoleren, rationeel om te gaan met energie en te investeren in duurzame energieproductie. De beslissing om de Vlaamse energielening vanaf 2019 enkel nog toe te kennen aan de prioritaire doelgroep heeft een impact op de energiehuizen. Deze energiehuizen zijn immers verantwoordelijk voor de toekenning en afhandeling van de Vlaamse energielening. Het energiehuis is een gemeentelijke instelling of een samenwerking tussen verschillende gemeenten.

Er werd reeds aangegeven dat de energiehuizen zullen worden geheroriënteerd tot een uniek loket en centraal aanspreekpunt voor begeleiding, sensibilisering en ontzorging. We stellen echter vast dat burgers, ondanks alle voordelen en baten, niet overgaan tot energiebesparende of duurzame investeringen. Ontzorging vormt dus een enorme uitdaging en daar kunnen de energiehuizen een belangrijke rol vervullen. Ze zullen, naast hun basisopdracht, ook nog andere taken opnemen zoals ondersteuning van groepsaankopen en coördinatie bij collectieve renovatie. Deze taken gebeuren dan uiteraard tegen een betaling. De Vlaamse Regering heeft de hervorming nu goedgekeurd. We hebben in het parlement ook diverse bepalingen van het decreet goedgekeurd. De energiehuizen zullen vanaf 1 januari 2019 deze nieuwe taken opnemen.

Hoe zal deze hervorming worden gecommuniceerd aan de energiehuizen? Zal er al dan niet in een overgangperiode worden voorzien?

De energiehuizen kunnen ook tegen betaling andere taken opnemen, zoals ondersteuning van groepsaankopen en coördinatie bij collectieve renovatie. Hoe verhouden deze taken zich ten aanzien van het aanbod van bijvoorbeeld de provincies inzake groepsaankopen?

Hoe zal er worden samengewerkt met andere lokale en bovenlokale actoren, bijvoorbeeld lokale besturen, OCMW's, distributienetbeheerders en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) voor wonen. Plant u nog een vereenvoudiging in de veelheid aan spelers die advies geven rond renoveren en bouwen? Zo ja, welke stappen gaat u hiertoe ondernemen?

Wat is de impact van de veranderde financiering voor de toekomstige werking van de energiehuizen?

Hoe gaan de energiehuizen kunnen experimenteren met hun nieuwe taak? Hoe gaan de energiehuizen aan kennisdeling kunnen doen met elkaar?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: De energiehuizen zijn reeds van bij de aanvang nauw betrokken bij het hervormingsproces. Ik ben onmiddellijk zelf aan de tafel gaan zitten om na te gaan hoe we verder konden samenwerken. Zij zijn dus zeer goed op de hoogte van de toekomstige taakstelling en zijn momenteel zelfs volop bezig met de voorbereiding en organisatie ervan. Aangezien de nieuwe gemeentebesturen binnen een goede maand, op 1 januari 2019, aantreden, zullen de energiehuizen als uniek loket eerder in het voorjaar, begin april, volledig operationeel zijn.

Aan de energiehuizen worden basistaken opgelegd. Het is hun opdracht om ervoor te zorgen dat deze taken in elke gemeente van hun werkingsgebied worden uitgevoerd. Om hiertoe te komen, kunnen ze samenwerkingen aangaan met andere partners, waaronder de partners waarnaar u verwijst. Het doel is uiteindelijk om aan de burger een volledig geïntegreerd aanbod te kunnen bieden van basis- en/of gespecialiseerde energiediensten, die ofwel door het energiehuis zelf, ofwel door een gespecialiseerde partner worden uitgevoerd. Zoals gezegd, zijn de energiehuizen momenteel volop bezig deze gesprekken met andere spelers te voeren.

De diensten tegen betaling waarnaar u verwijst, zijn facultatief, wat betekent dat het energiehuis deze niet moet maar wel kan aanbieden. Dergelijke diensten komen trouwens in het ontwerp van besluit van de regering omtrent de hervorming van de energiehuizen, dat binnenkort definitief wordt goedgekeurd, niet aan bod, wegens het niet verplicht karakter er van. Tussen mijn kabinet en dat van mijn collega, minister Homans, is er ook al overleg om een nauwe samenwerking te

garanderen tussen enerzijds de woonloketten en anderzijds de energiehuizen. Zij bekijken zelfs de mogelijkheid om op termijn tot een uniek, laagdrempelig energie- en woonloket te komen.

Wat de financiering betreft: de energiehuizen worden belast met bijkomende taken, en daar staat logischerwijze ook de nodige financiering tegenover.

Het Vlaams Energieagentschap organiseert periodiek overleg met de energiehuizen, waar uitgebreid ervaringen worden uitgewisseld. Bovendien zal in het kader van het BE-REEL-project een lerend netwerk rond de energiehuizen worden opgezet met het oog op kennisdeling.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dank u. Ik denk dat daarmee de meeste van mijn vragen beantwoord zijn.

Het dwingende van het integreren van de verschillende diensten is dus, als ik het goed begrijp, niet ingerekend. Is het dan niet nuttig om dat heel kort na de invoering toch te evalueren? Want ik ben een beetje bang dat, niet in de kleinere gemeenten maar zeker in de grote centrumsteden, er op den duur verschillende organisaties zullen zijn waartussen er geen samenwerking bestaat, een beetje afhankelijk van de groepen die erachter zitten, of dat er niet gestreefd zal worden naar een uniek loket. Mijn vraag gaat dus over het dwingende karakter.

Is dit ook toegankelijk voor kmo's? Kmo's zitten ook met vragen. Het gaat dan misschien niet over dezelfde technische vragen over woningen, de materie kan wat anders zijn. Is het ook voor hen toegankelijk? Ik merk dat daar toch heel wat vragen leven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het klopt inderdaad dat de energiehuizen tegen betaling een aantal andere taken kunnen uitvoeren. Maar denkt u niet dat die vraag tot betaling een bijkomende drempel vormt om die andere zaken te doen, bijvoorbeeld collectieve renovatie? Dat is een belangrijk gegeven. Het is heel moeilijk om in Vlaanderen een collectieve renovatie uit te voeren. Ik denk dat we dat eerder moeten ondersteunen dan beperken. En ik denk dat, als je daarvoor een tarief gaat aanrekenen, mensen nog minder geneigd zijn om tot collectieve renovatie over te gaan.

Een tweede vraag gaat over de kennisdeling. U hebt gezegd dat u zult proberen om een lerend netwerk daarrond op te zetten. Dat is natuurlijk heel belangrijk. In veel energiehuizen is er al veel kennis. Maar het is ook wel zo dat er een aantal nieuwe taken op die energiehuizen afkomen en dat die kennis nog moet worden opgebouwd. Mijn vraag gaat eigenlijk over de fase die voorafgaat aan die kennisdeling. Hoe kunnen energiehuizen ervoor zorgen dat ze nu al in staat zullen zijn om aan hun taken te voldoen?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik heb een kleine bijkomende vraag, minister. Via de hervormingen kunnen energiehuizen al wel die vernieuwende projecten lanceren of zelfs een experimentele activiteit ontwikkelen of hieraan meewerken. Ze zouden extra ondersteuning en bijkomende projectfinanciering kunnen krijgen. Daartoe zou de Vlaamse overheid dan een periodieke projectoproep lanceren. Kunt u dat wat nader toelichten? Hoeveel middelen zullen daarvoor beschikbaar worden gesteld? Welke criteria zullen gehanteerd worden voor die experimentele projectoproep? Hebt u daar al een zicht op?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Alles wordt uiteraard geëvalueerd. Ik ben een minister die altijd zegt: als je nieuwe dingen doet, dan evalueer je ook. Als je dan dingen buiten zet, dan evalueer je en stuur je dingen bij. Ik heb dat altijd gezegd.

Over de intergemeentelijke samenwerking staat in het besluit van de Vlaamse Regering dat er – trouwens ook in overleg met mijn collega Homans – partnerships aangegaan moeten worden met de energiehuizen. Dat betekent dat daarin toch voorzien is en dat mijn collega, die bevoegd is voor intergemeentelijke samenwerking, daar heel duidelijk over is. De gemeenten moeten daar samenwerken met energiehuizen.

Wat uw vraag voor kmo's betreft, mijnheer Gryffroy: dat is in feite niet specifiek gepland, maar ik ken het probleem. Ik heb het bij mij lokaal ook mee opgenomen. Men kan natuurlijk altijd doorverwijzen. In mijn geval bestaat er ook een Economisch Huis. Het energiehuis kan dan doorverwijzen naar het Economisch Huis, of omgekeerd, het Economisch Huis kan dan samenwerken met het energiehuis.

Ik denk trouwens dat er op dat vlak heel wat mogelijkheden zijn voor samenwerking met bedrijven, en dat er, voornamelijk in het kader van participatieprojecten, heel wat mogelijkheden zijn op het terrein om met bedrijven en energiehuizen samen te werken. In een eerste fase is men nu bezig met gemeentelijke gebouwen, met stadsgebouwen of een aantal andere zaken. Maar zeker in een volgende fase, zeker dit jaar, moet er samengewerkt worden met de bedrijven. Dus met andere woorden: de samenwerking tussen de ondernemingsinitiatieven die lokaal genomen worden en de energiehuizen, kan worden geregeld. Ik ben daar een grote voorstander van.

Mijnheer Danen, de energiescans blijven gratis voor de doelgroep. U weet dat de doelgroep een specifieke benadering krijgt. Wij blijven daar rekening mee houden. Daar wordt niets aan gewijzigd. We gaan dus de energiescans voor die doelgroep niet aanrekenen.

Johan Danen (Groen): Mijn vraag ging niet over energiescans maar over collectieve renovatie.

Minister Bart Tommelein: Wat bedoelt u met collectieve renovatie?

Johan Danen (Groen): Als je bijvoorbeeld een aantal huizen in een wijk samen wilt renoveren, dan is dat een collectieve renovatie. Dan kan het energiehuis een ondersteuning geven, maar dat zal dan tegen betaling zijn, en dat vind ik jammer, want we hebben meer van dat soort projecten nodig.

Minister Bart Tommelein: Er is toch ook in een burenpremie voorzien waarop een beroep kan worden gedaan?

Johan Danen (Groen): Dat klopt, absoluut, maar dan is het de vraag of dat tarief niet hoger wordt dan die burenpremie.

Minister Bart Tommelein: We zullen dat evalueren. We zullen dat bekijken. Als daar daadwerkelijk nood aan is, dan nemen we dat op.

Mijnheer Schiltz, inzake de vernieuwende activiteiten is in net geen 1 miljoen euro voorzien, zegt u. We zullen dat bekijken na zes maanden evaluatie. Het woord 'evaluatie' komt hier dus een paar keren naar voren. Goed?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil nog even ingaan op het al dan niet betalend zijn. Als er een aantal extra dingen gebeuren waarin niet was voorzien, vind ik het ook nogal logisch dat dat betalend zou zijn. Daar wil ik duidelijk over zijn. Het mag immers ook niet zo zijn dat zij de concurrent zijn van de lokale architecten of de lokale coördinatiebureaus. Daar is marktwerking en daar moet ook voor worden betaald.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbouw van gas uit Groningen – 309 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dit probleem is hier al diverse keren aan bod gekomen. Ik stel deze vraag omdat er op 9 oktober weer een debat is geweest in Nederland over dit item. De aardbevingen in Groningen houden aan en daardoor is er ook absoluut geen draagvlak meer voor gaswinning in Nederland. De vraag is niet langer of dat zal worden afgebouwd, maar wanneer het zal worden afgebouwd. De Nederlandse Eerste Kamer heeft daarover een wetsvoorstel goedgekeurd. Ondertussen buigt het Nederlandse Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) zich over de concrete afbouw van aardgasverbruik in de regio van de Drechtsteden met 85 procent tegen 2035, en heeft men de toestemming gegeven om in oktober 2019 te starten met de bouw van een nieuwe stikstoffabriek in Zuidbroek. Die zou af zijn in 2022 en 500 miljoen euro kosten.

In verband met de afbouw van het aardgasverbruik in de regio van de Drechtsteden zou het de bedoeling zijn dat mensen een premie krijgen als ze zich loskoppelen van het aardgasnet. Men zou de aardgasteller echter niet verwijderen maar gewoon verzegelen, omdat men hoopt dat er in de toekomst een oplossing zou zijn door te werken met synthetisch gas. Dan heeft men die leidingen, die teller, die infrastructuur opnieuw nodig.

De Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) heeft berekend dat Nederland mogelijk al vanaf 2021 zal moeten overschakelen op de import van gas. Eerdere scenario's gingen uit van 2030 als kantelpunt. Dat heeft natuurlijk niet alleen te maken met het eigen verbruik, maar ook met het feit dat er contracten zijn tussen Nederland, Duitsland en Frankrijk. Dat Nederland moet invoeren, heeft ook voor ons een enorme impact want een derde van ons aardgasverbruik betreft laagcalorisch gas dat uit Nederland komt. Vanaf 2024 zou de levering stelselmatig worden afgebouwd. Dat betekent dat alle installaties moeten worden aangepast, van laagcalorisch naar hoogcalorisch aardgas. De duidelijke en heldere website www.gasverandert.be moet de burgers hierover informeren.

In het federale regeerakkoord werd ook beslist om een nationaal fonds op te richten om die kosten te financieren. Daarover blijkt er ook discussie te bestaan. De distributienetbeheerders zeggen dat ze wel iets moeten doen aangezien ze niet weten wie dat zal betalen. Ze vragen zich af of de regulator zal aanvaarden dat ze dat mee opnemen in hun investeringskosten. Voor het transportnet is dat minder een probleem want die kosten komen sowieso in de transportkosten terecht. Dat is een federaal gegeven. Wat de distributienetkosten betreft, was het echter de bedoeling om dat via dat nationaal fonds te kunnen laten verlopen.

Ik heb in het verleden al meermaals mijn bezorgdheid geuit over de haalbaarheid van de vooropgestelde timing en de impact voor gezinnen en bedrijven. Ik zeg ook al heel lang dat het van langsom meer een knelpunt wordt om mensen te

vinden die kunnen werken aan een aardgastinstallatie, aan de ketel bij mensen thuis enzovoort. Als men dat niet vervroegt, zodat de periode langer wordt en dit meer over de tijd wordt uitgesmeerd, vrees ik dat we in de problemen zullen komen omdat we niet voldoende technici zullen vinden om de installaties om te bouwen. Naar aanleiding daarvan werd in deze commissie al gesteld dat het moeilijk zal zijn om de huidige omvormingsagenda, zoals opgesteld door Synergrid, te herbekijken. Minister, dat was ook uw antwoord. U zei dat dat wel juist is, maar dat men die omvormingsagenda moeilijk kan veranderen.

Minister, wat is nu de impact van de beslissing van de Nederlandse Eerste Kamer om de aardgaswinning af te bouwen en van de studies die aangeven dat dat versneld moet gebeuren? Zal de vooropgestelde timing voor de afbouw behouden blijven, of zal dit naar voren worden geschoven? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de huidige projecten voor de omschakeling van laagcalorisch naar hoogcalorisch aardgas? Kunnen we daaruit al lessen trekken met betrekking tot de timing en de geraamde kostprijs? Tot nu toe is die kostprijs ongeveer 500 miljoen euro, met een zeer grote marge plus of min. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het aangekondigde nationaal fonds voor de financiering van deze overschakeling? Welke afspraken werden gemaakt in functie van de modaliteiten, de timing en de verdeling van de kosten?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, dank u wel voor uw vraag. Ik zou willen beginnen met te benadrukken dat deze opvolgingsvraag vooral over een probleem van bevoorradingszekerheid gaat en dat dit, zoals u weet, een federale bevoegdheid is. We kunnen daarbij helpen, indien nodig. Daar gaat het niet over. Als we hier sneller vergunningen kunnen geven, dan is er geen enkel probleem. Dat hebben we hier ook beslist.

Ik ga er echter vooralsnog van uit dat de contractuele afspraken met Nederland zullen worden gerespecteerd en dat hierdoor het omschakelingsplan wel nog steeds voldoet. De directeur-generaal van de FOD Economie heeft regelmatig contact met de bevoegde collega uit Nederland. In de marge van een vraag van Nederland of België versneld kan omschakelen, heeft België aangegeven de conversie niet te kunnen versnellen.

De bevoorrading zal aan Nederlandse kant worden verzekerd, bijvoorbeeld door een nieuw te bouwen stikstofinstallatie, waarnaar u trouwens ook verwijst in uw vraag.

Synergrid, de federatie van netbeheerders van elektriciteit en aardgas in België, heeft een indicatieve tijdslijn uitgewerkt voor de omschakeling van de gasinfrastructuur in ons land van laag- naar hoogcalorisch aardgas. Met dat plan is de omschakeling reeds dit jaar gestart, om eind 2029 afgerond te zijn. Het bevat de timing van de omschakeling per gebied. Daarbij werd concreet rekening gehouden met noodzakelijke aanpassingen aan de infrastructuur en de officiële timing die werd opgelegd door Nederland. Zolang de vooropgestelde timing voor de afbouw aan Nederlandse kant behouden blijft, houden wij ook vast aan de kalender zoals die door Synergrid is uitgewerkt.

Voor de komende drie jaar is er al een definitieve planning. Elk jaar wordt de planning goedgekeurd voor de volgende drie jaren. Dat is dus een roll-outproces. De eerste conversies van de planning hebben plaatsgevonden op 1 juni 2018. Informatie daarover is terug te vinden op de centrale website gasverandert.be. De gedetailleerde planning kan worden geraadpleegd op de websites van Infrax en Eandis.

Een belangrijk deel van de investeringen situeert zich op het niveau van Fluxys, dat ook buiten mijn bevoegdheid valt. De Vlaamse distributienetbeheerders staan

in voor de aanpassingen van hun netwerk. Ik reken er nog altijd op dat er een nationaal fonds komt, aangezien dat opgenomen is in het federale regeerakkoord en gezien de afspraken die daarover gemaakt zijn binnen het Overlegcomité. Als dat er toch niet zou komen, wat tegen de afspraken zou zijn, dan zal de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) moeten overwegen om die kosten in de tariefmethodologie op een andere wijze te behandelen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil er eerst en vooral op wijzen dat deze opvolgvraag misschien gemakkelijkschalve, vanwege de bevoorradingszekerheid, naar het federale niveau wordt gestuurd, maar als je kijkt naar de kaart op gasverandert.be, zie je dat 80 procent van het blauwe oppervlak in Vlaanderen ligt. 80 procent van het probleem bevindt zich dus in Vlaanderen. Het zijn Vlaamse burgers die erbij betrokken zijn. Het zijn de Vlaamse distributienetbeheerders die erbij betrokken zijn. Het is de Vlaamse burger die zal moeten betalen. Het is ook de Vlaamse burger die ervoor zal moeten betalen als die fabriek van 500 miljoen euro gebouwd wordt in Zuidbroek tegen 2020, want de Nederlanders zullen dat niet gratis doen. Ze zullen daar niet plots zelf 500 miljoen euro in stoppen. Een Nederlander is een Nederlander. Die verkoopt zijn aardgas duurder, en wij kunnen niet anders dan dat aardgas in te nemen. Met andere woorden, de burgers in het blauwe gedeelte op de kaart zullen de rekening betalen.

Synergrid wil niet tornen aan de omvormingsagenda. Ik begrijp dat niet. Je ziet dat probleem toch komen? We zien het probleem in Nederland, en wij gaan halsstarrig zeggen: niets aan de hand, we doen gewoon verder tot 2029. Ik vind dat hallucinant. Ik vind het ook hallucinant dat ik vandaag nog altijd niet weet over welke kostprijs we precies spreken. Er zijn ondertussen werken uitgevoerd door Fluxys. Die kostprijs is gekend. Er zijn ondertussen proefprojecten geweest door de distributienetbeheerders. Die kostprijs is gekend. Maar het doorrekenen naar de totale blauwe oppervlakte op de kaart, daarvan kunt u niet zeggen hoeveel het kost. Ik begrijp dat niet.

Wanneer krijgen we een exacte kostprijs voor de komende jaren? En waarom in godsnaam kan Synergrid niet geconvoceerd worden om deze programmatie te herbekijken?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb ook al een paar keer een vraag gesteld over het Groningse gas. Als je de Nederlandse pers een beetje volgt, merk je dat ze het echt wel menen. Ze hebben ook aan hun gasintensieve bedrijven gevraagd om hun gas af te bouwen en op relatief korte termijn een andere energiebron te zoeken. Ze menen het dus echt heel hard.

Ik deel voor een stuk de verontwaardiging van collega Gryffroy over de omvormingsagenda. Nederland gaat immers sneller afbouwen dan de agenda van Synergrid voorziet. Het is niet zo dat Nederland zich zal aanpassen aan ons. Wij moeten ons aanpassen aan wat zij kunnen leveren. Ik heb de indruk dat zij het menen en dat zij wel planmatig te werk gaan en met tussentijdse doelstellingen werken. Ook vanuit de Groen-fractie is er dus een grote bezorgdheid, en de vraag om daar bijkomende stappen in te zetten, minister.

U zegt dat het fonds er komt op federaal niveau. Dat zeggen we al een aantal jaren, maar ik stel vast dat het er nog niet is. Denkt u nu echt dat wij voor mei zo'n fonds zullen hebben?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Wat de omschakeling betreft, mijnheer Gryffroy, gaat het op dit moment voornamelijk over twee provincies, die inderdaad in Vlaanderen liggen. Het gaat om de Kempen, in Limburg en Antwerpen. Dat neemt natuurlijk niet weg dat de bevoorradingszekerheid en de afspraken die met Nederland gemaakt worden, absoluut geen Vlaamse bevoegdheid zijn. Dat is de bevoegdheid van de federale overheid. Het is trouwens ook in het federale regeerakkoord dat een afspraak gemaakt is rond dat fonds, en niet in het Vlaamse regeerakkoord. Ik heb er als Vlaams minister op gewezen dat het een nationaal fonds moest zijn, omdat dat in het regeerakkoord staat. Ik doe dus de dingen die ik moet doen.

De Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen regelt de bevoegdheden. Er worden altijd maar pogingen ondernomen, zeker op het vlak van energie, om mij als Vlaams minister verantwoordelijk te stellen voor de uitoefening van de federale bevoegdheden. Dat is niet alleen met deze materie zo. Dat is in de voorbije jaren op heel veel vlakken zo geweest. Als er geen Energiepact was, was het de Vlaamse minister die de leiding moest nemen. En als de Vlaamse minister de leiding nam en een Energiepact afsloot, was het uitgerekend het Vlaamse gedeelte dat het langst heeft getreuzeld om dan uitvoering te geven aan dat Energiepact.

Dus, ik wil wel. Ik stel voor dat u aan uw collega, mijnheer Wollants, voorstelt om een vraag te stellen aan minister Marghem daarover. Bij mijn weten maken de Vlaamse partijen van deze meerderheid ook deel uit van de Vlaamse meerderheid in het federale parlement. Zij moeten dan maar de vraag stellen aan federaal minister van Leefmilieu Marghem.

Ik begrijp uw bezorgdheid. Daar gaat het niet om. Ik wil daar gerust alles voor doen, maar finaal blijft dit mijn bevoegdheid niet. Ik zal opnieuw bij minister Marghem de zaak aankaarten omdat u mij attent maakt op het feit dat het moet vooruitgaan. Ik weet dat ook en ook dat er in Nederland een aantal vragen zijn. Nederland moet daarover rechtstreeks met België overleg plegen en niet met mij. Ik ben daar tot nu toe nog niet door gevat.

Dat fonds is samen met de andere gewesten. Mijnheer Gryffroy, u zegt dat ik eens naar het kaartje moet kijken. Ik kan u zeggen dat datzelfde kaartje dan ook gebruikt wordt in de discussie over wie het gaat betalen. Datzelfde kaartje, hé. Dat speelt in twee richtingen. Ik gebruik dat kaartje nooit als ik ga discussiëren over dat fonds.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De berekeningen omtrent dat fonds zijn heel duidelijk. U zegt dat ik dat kaartje niet mag gebruiken.

Minister Bart Tommelein: Ik gebruik het niet. U mag het gebruiken zoveel als u wilt. Maar ik zeg u dat het in twee richtingen gaat. U stelt heel duidelijk met zo'n kaartje dat het een Vlaams probleem is. Als u wilt discussiëren over dat nationaal fonds – wat in het regeerakkoord staat dat uw partij ook heeft ondertekend –, dan zeg ik u dat u duidelijk maakt dat het in feite een probleem is van zaken op het Vlaamse grondgebied. Dan moeten uw ministers in de Federale Regering minister Marghem maar op haar verantwoordelijkheid wijzen.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is nog altijd voor een stuk een Vlaamse bevoegdheid.

Minister Bart Tommelein: Ik ben het beu, mijnheer Gryffroy, om telkens opnieuw de taak van uw federale ministers in de Federale Regering over te nemen op Vlaams niveau!

Andries Gryffroy (N-VA): Het blijft deels een Vlaamse bevoegdheid want het gaat ook over kosten voor de distributienetbeheerders. Ook zij moeten zich organiseren. Dit is een Vlaamse bevoegdheid.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, ik herhaal: een federaal bestuursakkoord is gemaakt door de Federale Regering en ondertekend door de federale regeringspartners. Het kan niet dat ik hier telkens opnieuw ondervraagd wordt over wat ik zal doen om het federale regeerakkoord tot uitvoering te laten komen! Het zijn uw federale collega's in het federale parlement die de Federale Regering tot de orde moeten roepen!

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb de vraag gesteld en de vraag is aanvaard. Er was dus blijkbaar geen bevoegdheidsprobleem.

De voorzitter: Ik zal mij daarover niet verder uitspreken, want dan zullen we hier mogelijk nog lang zitten over de behandeling van de vragen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het beheer van de gegevens in verband met het Burgemeestersconvenant – 310 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De volgende vraag kan dan ook beschouwd worden als een Europese bevoegdheid, want het gaat over burgemeestersconvenant.eu. Het gaat over iets dat is beslist in Parijs in 2015. Misschien is het dus ook geen Vlaamse bevoegdheid!

In 2015 hebben 195 landen – Vlaanderen is geen land maar slechts een regio – in Parijs beslist om de opwarming van de aarde aan te pakken, de weerbaarheid van de landen te vergroten en de transitie in te zetten naar een koolstofarme maatschappij. Het ambitieuze en bindend mondiaal klimaatakkoord vormt de basis voor het internationaal en nationaal klimaatbeleid voor de komende decennia.

Tal van Vlaamse steden nemen de verantwoordelijkheid op door het ondertekenen van het Burgemeestersconvenant. Vlaamse steden, onze bevoegdheid dus. Daarmee nemen ze het engagement op voor de reductie van de CO₂-uitstoot met 20 procent tegen 2020 of met 40 procent tegen 2030 als ze later hebben getekend. Het Burgemeestersconvenant is een initiatief van de Europese Commissie en geen vrijblijvend engagement. De EU volgt immers op of de gemeenten de engagementen nakomen.

Als een gemeente het Burgemeestersconvenant ondertekent, moet ze binnen het jaar een nulmeting van de CO₂-uitstoot op het grondgebied en een energieactieplan (Sustainable Energy Action Plan of SEAP) voorleggen. De gemeenteraad keurt het energieactieplan met de doelstellingen en concrete acties om de CO₂-vermindering te realiseren, goed.

Vlaanderen heeft een eigen tool en website ontwikkeld om de gegevens bij te houden, namelijk burgemeestersconvenant.be. Jammer genoeg is het niet 'vl' omdat dat niet mag. De gemeenten staan zelf in om het energieverbruik van de eigen gebouwen en de eigen vloot in te vullen in de inventaris. Deze tool is mee opgesteld door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in opdracht van de Vlaamse overheid. De gemeenten moeten dus zelf het verbruik

van hun gebouwen en vloot invullen omdat anders alles wordt gegroepeerd in de kolom 'tertiair'. Als we de kolom 'tertiair' willen uitsplitsen tussen gemeentelijke en niet-gemeentelijke gebouwen, dan moet dit op deze manier gebeuren. Het verbruik is verrekend in de 'tertiaire sector' en de 'openbare verlichting', maar we kennen de verhouding niet.

In functie van de openbaredienstverplichting bezorgen de distributienetbeheerders jaarlijks de eigen verbruiksgegevens voor elektriciteit en aardgas aan de desbetreffende gemeenten en steden, en dit in drie verschillende formats. Deze cijfers worden aan de lokale besturen aangereikt in functie van de ondersteuning voor het Burgemeestersconvenant. We stellen vast dat deze gegevens niet worden ingevoerd in de tool die Vlaanderen ter beschikking stelt en dus ook niet centraal worden bijgehouden. Daardoor zijn deze gegevens niet beschikbaar.

Op 28 september 2018 stelde ik een schriftelijke vraag met de vraag of ik de cijfers zou kunnen krijgen per gemeente over de verschillende jaren heen over wat het verbruik is voor elektriciteit voor de eigen gebouwen, voor gas voor de eigen gebouwen, voor het wagenpark en voor de openbare verlichting. Ik heb die cijfers niet kunnen krijgen. Uit uw antwoord bleek dat de cijfers niet centraal worden bijgehouden. U geeft wel aan dat we kunnen kijken op de website provincies.incijfers.be/databank. Op die website wordt echter ook geen uitsplitsing gemaakt. U antwoordde ook dat er gekeken kan worden op de website van Eandis. We hebben echter geen toegang tot de deelverbruiken per straat, waarvoor een code nodig is die eigendomsrecht is van de gemeenten.

Met andere woorden, het is momenteel zeer moeilijk om het bos door de bomen te zien. Mijn vraag is eigenlijk heel simpel. Het gaat om een Vlaamse bevoegdheid. Hoe kunnen we deze gegevens beter ontsluiten en raadpleegbaar maken? En twee: hoe kunnen de bestaande databanken beter aan elkaar gekoppeld worden? En hoe kunnen de beschikbare gegevens worden ingevoerd in de overzichten op www.burgemeestersconvenant.be?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, ik wil graag een onduidelijkheid in de toelichting van uw vraag corrigeren, als ik mag. Want het klopt niet dat de gegevens van de distributienetbeheerders niet worden ingevoerd in de inventaristool. Fluvius vormt juist een belangrijke schakel om inzicht te krijgen in het energieverbruik per sector in de gemeente. De distributienetbeheerder levert in opdracht van het Departement Omgeving jaarlijks aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) voor elke gemeente de elektriciteits- en gasverbruiken aan voor elke sector, zowel tertiair, de huishoudens, als de industrie. Deze inventarissen zijn jaarlijks beschikbaar sinds 2011. Dit kan door iedere geïnteresseerde gebruiker ingekeken worden door naar de website www.burgemeestersconvenant.be/co2-inventarissen te gaan, en een Excelbestand van een willekeurige gemeente te openen. Er is bijgevolg volledige ontsluiting en transparantie van de beschikbare lokale energiedata.

Wat wel klopt, is dat men niet tot op het niveau van de gemeentelijke gebouwen kan kijken binnen de scope van deze tool. De inventaristool dient om een totaalbeeld te krijgen van het energie- en CO₂-verbruik op het gemeentelijk territorium per sector en per energiedrager – waar het beschikbaar is. Daarvoor worden vele dataleveranciers bevraagd om data aan te leveren, waaronder dus ook Fluvius. Met deze aanpak voldoen de gemeenten aan de vereisten voor het Burgemeestersconvenant en wordt er een uniforme methodologie aangeboden. Dat was de bedoeling van de opzet van deze ondersteunende tool.

Maar omdat er inderdaad werd vastgesteld dat de provincies gezamenlijk een webplatform voor dataontsluiting ontwikkelden, dat gebruiksvriendelijk is en veel

mogelijkheden biedt inzake datavisualisatie, werd ervoor geopteerd om geen dubbelwerk te verrichten en dus ook geen budget te spenderen aan de ontwikkeling van nog eens een eigen dataviewer, maar juist wel samen te werken en ervoor te zorgen dat er nog meer data uit de inventarissen werden ontsloten.

Mijnheer Gryffroy, er moet inderdaad over gewaakt worden dat we het overzicht niet verliezen in een veelheid van databanken. Maar laat ik even terugkijken naar 2012, toen we gestart zijn met deze tool. Toen dienden alle data nog afzonderlijk opgevraagd te worden bij elke gemeente, en bij elke dataleverancier. Dit leidde dan tot grote frustraties bij gebruikers en aanbieders van de data. Iedere gemeente gebruikte bovendien een eigen methodologie, eigen kengetallen, en een eigen interpretatie van de handleiding van het Burgemeestersconvenant.

Ondertussen staan we weer een heel stuk verder, en is databeheer in zijn totaliteit veel belangrijker geworden dan zes jaar geleden. Met 'big data', 'open data' en 'smart city'-concepten is er ook een ecosysteem ontstaan van aanbieders van diensten voor lokale overheden inzake energiebeleid en klimaatneutraliteit. En dit veranderende landschap is hoopgevend, maar wordt uiteraard wel complexer om in te navigeren. We zijn dus waakzaam om dubbelwerk en overlap te vermijden en we streven naar verdere integratie van de bestaande databanken. Daarom heeft het Vlaams Energieagentschap begin dit jaar een strategienota uitgewerkt met betrekking tot de ontsluiting van energiedata naar lokale besturen toe.

Dat resultaat kunt u lezen op de nieuwssectie van de website van het Burgemeestersconvenant. Enerzijds bevat het een overzicht met initiatieven omtrent data op de verschillende beleidsniveaus. Dat kan nuttig zijn voor iedereen die met data bezig is maar soms het overzicht verliest. Anderzijds bevat het de actiepunten die het Vlaams Energieagentschap in de toekomst wil uitvoeren om de lokale besturen beter te ondersteunen. Een opsomming van de besliste punten: eerst en vooral het aanleveren van data op niveau van statistische sectoren, ten tweede de toegankelijkheid en visualisatie van de data op een laagdrempelige manier via het platform van provincies in cijfers, de hernieuwbare-energiebarometer op gemeentelijk niveau met een maandelijkse update, de centralisatie van de communicatie via de website burgemeestersconvenant.be, en de datanoden aankaarten bij derden.

Om de enorme dataset uit de inventaristool te ontsluiten rondt het Departement Omgeving een opdracht af om de inventarissen als een opendataset aan te bieden aan iedereen die daarmee aan de slag wenst te gaan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik denk dat mijn vraag inderdaad onduidelijk was. Ik heb het niet over de verbruiksgegevens over de gemeente, tertiair. Ik heb het over de verbruiksgegevens van de eigen stedelijke gebouwen. Als je kijkt op burgemeestersconvenant.be, en je klikt een gemeente aan, dan zijn er lijnen voorzien: 'Gemeentelijke gebouwen en installaties/voorzieningen' voor 'Elektriciteit', 'Warmte/Koude', 'Aardgas', 'Vloeibaar gas', 'Stookolie' enzovoort. Die lijntjes zijn voorzien. En die lijntjes worden door geen enkele gemeente ingevuld. Mijn vraag ging daarover.

Ik weet dat Fluvius, vroeger Eandis en Infrax, deze gegevens van elektriciteit en aardgas voor de gemeentelijke gebouwen – lees: gemeentehuis, sporthal, zwembad enzovoort – opstuurde naar de diensten. Dat werd gedaan, inclusief openbare verlichting. Maar we moeten enkel maar vaststellen dat ze niet op die tool worden ingevuld. Mijn vraag ging dus daarover: waarom wordt dat niet gedaan, en hoe kunnen we dat beter doen, zodat dat wel gedaan wordt.

We weten dus niet van een gemeente wat hun eigen verbruik is ten overstaan van het totaalverbruik. Waarom vind ik dat belangrijk? Omdat we straks spreken over een daling van 20 procent of 40 procent, en je moet dus eigenlijk iets vertellen aan de burger. We willen een CO₂-reductie hebben van 40 procent, maar wij als gemeente zijn verantwoordelijk voor slechts 2 of 3 procent. Met andere woorden: je vraagt eigenlijk de inspanning aan de burger. Maar de vraag is: wat kun je ook zelf gaan doen? Je kunt dat ook bijhouden, en ook die trends bijhouden. En dat vind je daar dus niet terug.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Het is de verantwoordelijkheid van elke gemeente om zelf al die statistische gegevens bij te houden. In onze gemeente doen wij dat wel degelijk. Als het louter gaat over het invullen van een tool, dan denk ik dat we eerder moeten kijken naar de VVSG om daar iedereen nog meer waakzaam voor te maken. In Limburg zijn we wat de Burgemeestersconvenant betreft zeer goed bezig. Ik denk dat in eerste instantie naar de gemeenten en/of naar de provincies moet worden gekeken en dat zij ervoor moeten zorgen dat al die statistische gegevens worden bijgehouden.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mevrouw Peeters, ik kan bevestigen dat Limburg het op dat vlak beter doet dan de rest. Maar het is nog niet ideaal, als ik collega Danen zie knikken. Op het niveau van wat een gemeente moet doen en niet moet doen, mijnheer Gryffroy, heb ik niet de eindverantwoordelijkheid. Dat is zo. Als het gaat over andere zaken, dan is de minister van Energie niet bevoegd. Ik kan niets opleggen aan de gemeenten. Als er moet worden gevraagd aan de gemeenten om iets te doen, dan beraadslaag ik daar best eens over met mijn collega-minister Homans, en ook met minister Schauvliege, want de Burgemeestersconvenant is heel wat meer dan alleen maar Energie, dat is ook Klimaat. Als het gaat over dingen vragen aan de gemeenten of dingen eisen van de gemeente, dan is minister Homans bevoegd. Ik zal dat met haar opnemen. Dit betekent natuurlijk wel dat je van boven uit opnieuw een administratieve verplichting oplegt aan gemeenten om dingen zelf in te voeren. We hadden het over een tool die een ondersteuning was. Gemeenten moeten dingen invoeren. Ik ben daar ook voorstander van. Maar u vraagt nu aan de minister van Energie om de gemeenten te verplichten bepaalde gegevens die ze hebben, in te voeren in de databank. Ik zal het met minister Homans opnemen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als het gaat over Europese rapportering, moet dat niet gedetailleerd gebeuren. De VITO doet de moeite om een dergelijke tool te ontwerpen. Die bestaat al lang. De gemeenten moeten dan drie getalletjes invullen, maar ze slagen daar blijkbaar niet in. Mochten ze nu zelf die getalletjes moeten opzoeken, dan zou je kunnen zeggen dat dat veel werk is, maar ze krijgen de getallen van de distributienetbeheerder, die ze per mail in een pdf-document doorstuurt. 'Alstublieft. Vul in.' Oké, u kunt zeggen dat u niet verantwoordelijk bent en dat het iets is wat ik wil opleggen. Dan gaan we een stapje verder. Straks komen diezelfde gemeenten en steden bij u terecht en vragen ondersteuning voor hun eigen energiebeleid. Het eerste wat u zult vragen, is wat zij verbruiken. Ze zullen antwoorden: 'Ik weet dat niet, mijnheer.' Dat is de basis. De minister van Klimaat, minister Schauvliege, geeft incentives aan gemeenten die iets doen rond bijvoorbeeld het Klimaatfonds maar men weet niet hoeveel de gebouwen verbruiken. Dat mag dus blijkbaar niet bekend worden gemaakt op een website. Als het gaat over dataverzameling, vind ik het, na de inspanningen van de VITO, een gemiste kans dat de getallen over stedelijke gebouwen niet

ingevuld worden. Straks gaat men vragen om een ondersteunend beleid, maar eigenlijk kent u de getallen niet. Ze zitten allemaal bij de ongeveer driehonderd gemeenten, ergens in een of ander Excelletje, maar niet op een centrale datatool. Ze zijn ook niet op de twee andere links terug te vinden die u hebt opgegeven in het antwoord op de schriftelijke vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de warmtekaart – 311 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Vlaanderen zet in op groene warmte en beoogt een inhaalbeweging om het potentieel ten volle te benutten. Denken we maar aan de call groene warmte en de warmtekaart voor Vlaanderen die begin juni 2016 werd gepubliceerd op www.geopunt.be. In opdracht van het Vlaams Energieagentschap (VEA) werd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in samenwerking met de distributienetbeheerders een warmtekaart voor Vlaanderen uitgewerkt. Deze warmtekaart situeert interessante en rendabele plaatsen voor warmtenetten en bij uitbreiding ook de warmtekrachtkoppeling (WKK). Daarbij houdt men rekening met de warmtevraag van burgers en bedrijven en bekijkt men de mogelijkheden van het beschikbare aanbod van restwarmte zoals afvalverbranding. Op basis van deze kaart werd eveneens een globale kosten-batenanalyse gemaakt. Hij vormt tevens een aanzet en een stimulans voor een verdere concretisering via haalbaarheidsstudies op lokaal niveau. Deze warmtekaart moet potentiële investeerders, bedrijven en overheden stimuleren en motiveren om te kiezen voor groene warmte.

Minister, hoe evalueert u de warmtekaart in Vlaanderen? Wat zijn de reacties vanuit de sector, de bedrijven en de lokale overheden? Hebt u er een zicht op in welke mate deze kaart effectief wordt gebruikt en een aanzet kan zijn voor nader onderzoek? Zullen er aanpassingen worden doorgevoerd? Welk vervolgotraject zal worden aangeboden?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, de warmtekaart is raadpleegbaar als een aantal kaartlagen via www.geopunt.be. Er is geen meldingsplicht over het gebruik dat men van deze kaartlagen en de achterliggende beschikbare data maakt. We kunnen dus niet aangeven door wie en hoe vaak van deze informatie gebruik is gemaakt.

We hebben het Warmtenetwerk Vlaanderen gevraagd of het nuttig is de warmtekaart nog te verfijnen of bijkomende warmtedata te ontsluiten, en hebben daarvoor via hun werkprogramma middelen ter beschikking gesteld. Dit onderzoek loopt momenteel. In eerste instantie werd contact opgenomen met de Privacycommissie. Bleek dat het toegelaten is de warmtekaart te verfijnen zolang er voldoende gegevens van particulieren of bedrijven gegroepeerd worden weergegeven, zodat men geen individuele gegevens kan afleiden. In een volgende stap onderzoekt Warmtenetwerk Vlaanderen of het mogelijk is om meer gedetailleerde en actuele brongegevens te verkrijgen over de energieverbruiken, die als basis dienen voor de warmtekaart of lokale onderzoeken. Daarover loopt momenteel overleg met de netbeheerders.

In elk geval stelt de richtlijn Energie-efficiëntie: "Op verzoek van de Commissie wordt de beoordeling om de vijf jaar geactualiseerd en aan haar meegedeeld. De Commissie doet dit verzoek ten minste een jaar voor de vastgestelde datum."

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb geen verdere vragen. Mijn vragen zijn beantwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de monitoring van de gegevens over de windmolens in Vlaanderen – 312 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Omdat de Vlaamse Regering de ambitie heeft om prioritair in te zetten op zon, wind en warmte, is wind een belangrijke duurzame energiebron. Windenergie levert een bijdrage aan de hernieuwbare energievoorziening in ons land en draagt bij tot de Europese en internationale doelstellingen.

In het energieplan van de minister wordt de ambitie voor hernieuwbare energie becijferd. Om dit te realiseren werd onder meer het windplan Windkracht 2020 uitgewerkt met als doel om meer en sneller windmolens in Vlaanderen te kunnen plaatsen. We kunnen dit alleen maar realiseren als de drempels worden weggehaald en er een versnelling hoger wordt geschakeld.

Metten is weten. Om de stand van zaken en de vooruitgang op te volgen is het dus belangrijk dat de cijfers correct worden bijgehouden en gemonitord. De voorbije maanden heb ik vier schriftelijke vragen ingediend om de gegevens in kaart te brengen. In die schriftelijke vragen vroeg ik om per gemeente en over de verschillende jaren heen op te geven hoeveel vermogen er was geïnstalleerd. Maar ook per gemeente om te kijken hoeveel megawattuur er per windturbine werd geproduceerd en hoeveel groenestroomcertificaten (GSC's) er werden uitgereikt.

Het antwoord was echter dat de gegevens alleen beschikbaar zijn op het Vlaamse niveau en dus bijvoorbeeld niet op het niveau van de provincie of de gemeenten, en dus ook niet over de verschillende jaren heen.

Wat is de reden waarom deze gegevens alleen beschikbaar zijn op het Vlaamse niveau? Hoe kunnen deze gegevens beter verzameld en gemonitord worden? Welke stappen zult u daarvoor ondernemen? Op welke manier worden deze cijfers ook meegenomen in de Stroomvoorspeller die dit najaar zal worden gelanceerd?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, zoals ik reeds heb aangegeven in mijn antwoord op uw schriftelijke vragen 265 en 320, moet u wel een onderscheid maken tussen de beschikbaarheid van data uit het verleden en nieuwe data. Zo heb ik u reeds de productiecijfers op gemeenteniveau over de windmolens op land in 2017 kunnen geven. Het klopt dat deze cijfers niet beschikbaar zijn voor eerdere jaren. U kunt er wel van uitgaan dat deze cijfers voor 2018 en ook in de toekomst beschikbaar zullen zijn. Ik kan echter de cijfers van het

verleden niet naar boven toveren als deze niet beschikbaar zijn. Ik kan veel, maar als er geen cijfers zijn, kan ik ze niet zelf beginnen te maken.

In het algemeen en specifiek in het kader van het windplan Windkracht 2020 hebben we intussen grote stappen voorwaarts gezet in het meten en delen van de cijfers rond de productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen. Ik hecht zelf enorm veel belang aan het hebben van correcte data. Ik heb hier al een paar keer gezegd dat toen ik als minister van Energie begon, ik versteld stond over het gebrek aan concrete, tijdige en snelle data om mijn beleid op te baseren. Daarom zijn deze cijfers ook beschikbaar voor 2017 en later. Toen ik mijn intrek op het kabinet nam en om cijfers vroeg, kon ik niet geloven dat er geen bleken te zijn.

Voor windenergie in Vlaanderen hebben we op die manier vandaag wel maandelijks geüpdatete gegevens voor het aantal turbines en het opgesteld vermogen aan windturbines. Dit zowel op het Vlaamse niveau als op het gemeentelijke en het provinciale niveau, samen met een aantal afgeleide parameters zoals het geïnstalleerd vermogen per inwoner in de Vlaamse gemeenten.

Maar we gaan hierin nog een stap verder. Zo zal ik morgen, donderdag, de Stroomvoorspeller voorstellen. Ik vind het persoonlijk een zeer interessante tool. Dit is de tool waar ik naar vroeg bij de start van mijn ministerschap en ik ben blij dat het gelukt is om deze verschillende data samen te brengen. Maar, mijnheer Gryffroy, morgen weet u daar meer over. *(Vragen van Andries Gryffroy)*

Dat is om 14.30 uur in het Consciencegebouw, Lokaal 1C11, Albert II-laan 15. U bent van harte welkom.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb een bijkomende vraag. Er zijn toch vóór 2017 al GSC's uitgedeeld? Die zijn toch gekoppeld aan een installatie? Degene die die heeft uitgedeeld, moet die gegevens toch hebben bewaard? Waar zijn die gegevens? Waar is dat cijfermateriaal dan?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dat is een goede vraag. U weet wie er verantwoordelijk was voor de uitreiking van de certificaten, mijnheer Gryffroy. Dat was niet degene die daar vandaag voor verantwoordelijk is. Ik denk dat u het best de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) bevraagt over wat zij in het verleden met dat cijfermateriaal hebben gedaan en op welke manier zij dat naar boven kunnen halen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dan zullen we dat inderdaad op deze manier moeten proberen te achterhalen. Ik vind het belangrijk. Er zijn twee trends die je vanaf het verleden tot nu uit die cijfers moet halen.

Ten eerste: hoe zit het met de efficiëntie van de windmolens doorheen de jaren. Ten tweede: zijn er verschillen tussen windparken in het oosten en het westen van het land. Het gaat dus over de windcorrectiecoëfficiënten. Maar je kunt dat momenteel niet hard maken zolang je dat historische cijfer niet hebt en ook de huidige cijfers daarmee niet kunt vergelijken. Ik zal dat dan inderdaad opvragen bij de duistere krachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het bereiken van de 'slapende' energieverbruikers
– 313 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De energiefactuur blijft een belangrijk aandachtspunt. Het bedrag dat men effectief betaalt, is afhankelijk van het contract dat wordt gesloten. Sinds de vrijmaking van de energiemarkt in 2003 kunnen de consumenten zelf beslissen over bij wie ze energie willen aankopen. Zo kan men kiezen voor de beste voorwaarden of de aangepaste voorwaarden met de beste tarieven. De Vlaamse overheid stimuleert deze slimme overschakeling.

De V-test is daar een handig instrument om de verschillende elektriciteits- en aardgasproducten van alle energieleveranciers objectief te kunnen vergelijken.

In de praktijk stellen we vast dat de kleine lettertjes vaak over het hoofd worden gezien. Wie een contract tekent, moet zich daarvan bewust zijn. Daar knelt nu juist het schoentje. We stellen vast dat niet iedereen zich voldoende bewust is van de voorwaarden van het contract, het eigen verbruik of de eindafrekening.

De Vlaamse energieregulator heeft de resultaten van de Marktmonitor 2018 gepubliceerd. Dat is een bevraging bij duizend gezinnen en duizend bedrijven en geeft interessante informatie over de energiemarkt en de attitude van de gezinnen en de bedrijven weer in een rapport.

Uit de conclusies kunnen we afleiden dat 67 procent van de gezinnen en 71 procent van de ondernemingen aangeeft dat ze zich voldoende geïnformeerd voelen. Dat is een daling tegenover 2013, toen sprake was van 82 procent van de gezinnen en 84 procent van de ondernemingen die zich voldoende geïnformeerd voelden. Tevens moeten we uit de conclusies vaststellen dat 39 procent van de gezinnen het foute gevoel heeft dat de prijs voor elektriciteit is gestegen, en bij ondernemingen is dat zelfs meer dan 39 procent, is dat 41 of 42 procent. De regulator concludeert daaruit dat tal van gezinnen misschien nog beschikken over een contract dat de algemene pijstrend niet volgt.

We zien dat tal van organisaties en overheden de Vlamingen willen overtuigen om te investeren via groepsaankopen, of niet alleen om te investeren, maar ook om te willen aankopen via groepsaankopen. Deze hebben een grote impact op de energiemarkt, maar er blijkt eveneens dat deze niet steeds de doelstelling waarmaken en dus niet de beste voorwaarden kunnen aanbieden.

De federale regulator (CREG) wenst dat zijn wettelijke bevoegdheden uitgebreid worden zodat ze consumenten systematisch kan informeren over groepsaankopen voor gas en elektriciteit. Voor alle duidelijkheid: wij zijn er geen voorstander van dat deze bevoegdheden bij de federale energieregulator daarvoor uitgebreid zouden worden. Dan kan het even goed naar de Vlaamse regulator gaan, ik denk dat dat duidelijk is. Maar we zien ook dat de Vlaamse regulator de groepsaankopen verder onderzoekt, en die geeft aan dat de grote groep van slapende energieverbruikers niet wordt aangesproken door die groepsaankopen.

Daarom heb ik volgende vragen. Hoe zult u het probleem van de slapende energieverbruikers aanpakken?

Op welke manier kunnen we de consumenten beter sensibiliseren om steeds te opteren voor het meest voordelige energiecontract?

Hoe kunnen we de groepsaankopen transparanter maken en de betrokkenen beter informeren over de bepalingen en de voorwaarden?

Wat is uw reactie op de vraag van de federale regulator om de wettelijke bevoegdheden uit te breiden?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, u weet net als ik dat we in Vlaanderen al jarenlang inzetten om de energieafnemers te sensibiliseren, en er komen inderdaad een aantal signalen uit de VREG Marktmonitor waarover we ons moeten beraden.

Het sensibiliseren is met succes gebeurd, zoals blijkt uit de hoge activiteitsgraad van zowel bedrijven als gezinnen op het vlak van het overstappen naar een andere energieleverancier.

Maar ik heb inderdaad ook vastgesteld dat bepaalde klanten, voornamelijk ook kwetsbare groepen, moeilijker te activeren zijn, ondanks onze inspanningen die in het verleden gevoerd werden om bijvoorbeeld de V-test te promoten via de website van het Vlaams Energieagentschap, via energiesparen.be, maar ook via de website van de Vlaamse regulator. Op het terrein merk ik dat het zeker niet alleen kwetsbare groepen zijn die moeilijk te activeren zijn. Er zijn nog anderen, individuen dan meestal, die moeilijk te activeren zijn. En soms situeren zij zich zelfs in de betere kringen, waar men dan de moeite niet doet om het te gaan bekijken.

We hebben deze legislatuur wel extra ingezet om de gezinnen, en dan heel specifiek de kwetsbare gezinnen, te activeren. We hebben de energiescans voor de kwetsbare gezinnen hervormd, met onder andere het doel met dit instrument meer in te zetten op het begeleiden bij het switchen van leverancier. We hebben er ook voor gezorgd dat er dus een hervorming komt van het takenpakket van de energiehuizen, waarnaar we al verwezen hebben in het begin van deze commissiezitting.

Elke Vlaming zal er nu terecht kunnen met zijn energiegerelateerde vragen, en dus ook voor de begeleiding van het switchen van leverancier. Ik heb ook samen met de andere gewesten en federaal minister van Economie Peeters de energiefactuur vereenvoudigd, om zo op een duidelijke manier de informatie over het verbruik te bezorgen aan de energieafnemers.

Maar daarmee is inderdaad de kous niet af, zeker niet af. We moeten blijven inzetten op het activeren van alle energieafnemers. Voor 2019 bereidt de Vlaamse energieregulator opnieuw een campagne voor, die ook gericht is op nieuwkomers en mensen met een migratieachtergrond die nog niet zo lang in Vlaanderen wonen.

Er staan al jarenlang tips in verband met groepsaankopen op de VREG-website en op energiesparen.be. Voor de groepsaankopen informeerde de VREG me ook dat ze bezig zijn met een analyse van de rol en de invloed van groepsaankopen op de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen. Dit rapport is in voorbereiding. Onlangs is ook wel gebleken dat groepsaankopen niet altijd de meest efficiënte vorm of meest optimale keuze zijn. Daar moeten we ook wel altijd rekening mee houden.

Ik ga me helemaal niet uitspreken over de bevoegdheden van de federale regulator. Ik stel vast dat men daar uitbreiding wil, en dat men dikwijls op

hetzelfde terrein gaat. Ik betreur dat. Ik stel wel met voldoening vast dat de Vlaamse regulator actie onderneemt en de klanten zal informeren, en gelet op de cijfers, dat de Vlaamse gezinnen en ondernemingen op dit moment efficiënt worden bereikt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): U gaat niet antwoorden op de reactie van de CREG, maar eigenlijk hebt u wel geantwoord, als ik goed tussen de regels lees. Dus ik zal dat niet herhalen.

Maar voor die groepsaankopen is het inderdaad zo dat ik niet denk dat wij moeten ingrijpen in een marktgebeuren. Als de groepsaankopen er zijn en die worden aangeboden en mensen tekenen daarop in, dan is dat zo. We kunnen daaromtrent sensibiliseren, wat de Vlaamse regulator doet. We zien wel dat aan groepsaankopen meestal slechts drie tot vier aanbieders meedoen, en dat is dan niet de totale markt. De opmerking van de regulator is dat je, zelfs als je de beste aanbieding gekregen hebt via een groepsaankoop, toch nog eens een V-test moet doen, omdat je daar nog iets goedkopers zou kunnen vinden.

Dat is allemaal goed. Iets wat u wel zou kunnen doen en dat geen federale bevoegdheid is, geen bevoegdheid dus van federaal minister Peeters, wat ik vroeger al eens heb aangekaart en wat u perfect zou kunnen afstemmen met de energieleveranciers, is: plaats de einddatum van het contract in dikke letters op de factuur. U kunt zeggen dat dat onder de factuurvoorwaarden zit, en dat is juist, maar u kunt ook de sector zodanig motiveren dat die dat doet.

Waarom is dat noodzakelijk? Mensen die op een groepsaankoop hebben ingetekend, hebben niet in de gaten wanneer hun contract komt te vervallen, en dus blijven ze bij dezelfde leverancier. Plots betalen ze zoveel meer, maar dat zien ze niet onmiddellijk. Ze zien dat pas een jaar later bij de eindafrekening en dan zeggen ze: 'oei'. Maar ze hadden maar een groepsaankoopcontract voor een jaar en daarna was het vrijheid, blijheid, en ze kregen een duurder tarief aangerekend en zijn nu dus te laat.

Ik heb hier al verschillende keren op aangedrongen en ik wil het opnieuw vragen: minister, zit samen met de sector. Dat kunt u doen. Op vrijwillige basis kunnen ze op hun factuur in koeien van letters de einddatum van het contract zetten.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Als ook de CREG zich op dit terrein gaat begeven, dan wordt het verwarrend. Wat op zich wel een goede move van de CREG was, is dat ze ook oude contracten herbekijkt en de prijzen daarvan. Begrijp me niet verkeerd, dit zou een taak van de VREG moeten zijn.

Ik verklaar me nader: wat is het probleem? Met de V-test gaan we sowieso in de markt treden en gaan we de consument helpen om het goedkoopste tarief te hebben. Dat vind ik goed, want natuurlijk proberen leveranciers een zo duur mogelijk contract te verkopen aan hun klanten en het is ook hun goed recht om dat te proberen. De V-test helpt de klant natuurlijk om door het bos de bomen te zien.

Wat is het probleem met de groepsaankopen? Daar is nog wat werk aan de winkel en ik zou daar een actieve rol van de VREG in willen zien. Mensen tekenen in op een groepsaankoop, wat niet altijd het allergeedkoopste is. Het probleem is dat na dat jaar dat tarief in veel gevallen van naam verandert en dat het een heel duur tarief wordt. Dan hebben mensen na een tijdje de indruk: 'ik heb meegedaan aan de groepsaankoop, maar het is toch allemaal veel te duur en het

werkt allemaal niet'. Op die manier zal de V-test onderuit worden gehaald. Zo redeneren veel mensen.

Op het vlak van groepsaankopen zou de VREG beter eens nadenken over hoe ze dat probleem kunnen pareren en ervoor zorgen dat de mensen ook door dat bos de bomen nog kunnen zien.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, enkele vragen geleden hadden we het over de energiehuisen. Is mijn perceptie juist dat de hervorming van de energiehuisen een belangrijke rol kan spelen om net een aantal van deze moeilijker bereikbare doelgroepen te activeren?

Dan is het natuurlijk ook wachten op de campagne die van start zal gaan, maar dat is een goede zaak. De koppeling van V-test en CREG-scan kan op zich interessant zijn om zoveel mogelijk informatie gebonden te houden, maar er is al heel veel gebeurd. Er is ook de kwaliteitsscan. Op de website van de VREG kun je heel veel zaken terugvinden. De factuur is in de loop van de jaren al enorm vereenvoudigd en dikker geworden omdat alles er expliciet in staat.

Ik had begrepen dat de einddatum van het contract er ook al verplicht in staat, maar dat ligt misschien aan de leveranciers die ik in de afgelopen jaren heb gehad. Er is alleszins al een enorme revolutie. Vandaag de dag is het echt niet moeilijk om je abonnementsgegevens snel te kunnen achterhalen, waar dat vroeger een groot obstakel was.

Het gaat niet over mensen die hun factuur grondig lezen of die mails kunnen sturen. Het gaat vooral over mensen die nog nooit naar hun factuur hebben gekeken en nog nooit van leverancier zijn veranderd, en dit altijd gewoon hebben laten doorlopen. Daarbij kan een informatiecampagne of een energiehuis mensen een extra zetje geven om hen erop te attenderen dat er zoiets is als een vrijgemaakte leveranciersmarkt, en dat je prijzen kunt vergelijken. Daar is de grootste winst te boeken.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, de einddatum komt op de factuur. Dat is gepland. Ook de periode van het contract komt op de factuur. Dat is de bedoeling. Het is misschien niet helemaal duidelijk geweest in de communicatie, hoewel we daar toch heel veel aandacht voor hebben gekregen van de gesproken en de beeldpers. Misschien is het in mindere mate in de geschreven pers gekomen. Er was wel een melding dat er een nieuwe factuur zou komen met bepaalde nieuwe modaliteiten. Misschien waren de verschillende elementen daarvan te weinig belicht. De einddatum en de periode van het contract zullen op de factuur staan.

Mijnheer Danen, het onderzoeken van de groepsaankopen en de contracten die nieuwe namen kregen, zal worden onderzocht door de regulator. Dit wordt ook al meegenomen.

Mijnheer Schiltz, je kunt inderdaad hulp vragen van een energiehuis als er iets extra's is ingevoerd om te veranderen van leverancier. Voor de communicatie zal ik zeker zorgen.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, komt de datum dan ook op de tussentijdse factuur te staan?

Minister Bart Tommelein: Dat weet ik niet van buiten. We zullen dit uitzoeken en u laten weten.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat is wel belangrijk, want als uw afrekening valt na... *(Opmerkingen van de heer Willem-Frederik Schiltz)*

Minister Bart Tommelein: Ik zal het bekijken. Ik denk het wel, maar ik ben er niet 100 percent zeker van. Als ik er niet 100 percent zeker van ben, zal ik het hier ook niet bevestigen.

Andries Gryffroy (N-VA): Oké. Dan zou ik ook nog graag die bijkomende informatie hebben. Dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.